

POLITIETS
SIKKERHETSTJENESTE

Postboks 4773 Nydalen
0421 OSLO
post@pst.politiet.no
Tlf.nr. 23 30 50 00
Faksnr. 23 30 51 20
Besøksadresse:
Nydalen allé 35

Forsvarsdepartementet
Postboks 8126 Dep
0032 OSLO

Deres ref.: 2015/3139-254/FD
V 3/ENWA
Vår ref.: 18/08718-2
Dato: 1. oktober 2018

Høring - forslag til forskrifter til ny sikkerhetslov

Politiets sikkerhetstjeneste (PST) viser til forslag til forskrifter til ny sikkerhetslov som er sendt på høring fra Forsvarsdepartementet (FD) 02.07.2018.

Innledningsvis vil PST påpeke at forskriftene synes å være i samsvar med lovgivers intensjon med det nye regelverket der den enkelte virksomhet skal gis mer frihet til å velge de løsningene for det forebyggende sikkerhetsarbeidet som er mest hensiktsmessig for virksomheten totalt sett. Vi har enkelte merknader til forslaget til den virksomhetsforskriften og klareringsforskriften.

PSTs kommentarer til forslagene følger samme systematikk som høringsnotatet. Enkelte temaer omtales innledningsvis under hver forskrift, deretter følger merknadene til bestemmelsene.

1. Generelle tilbakemeldinger

1.1 Forskriftenes inndeling

Forskriftene er foreslått delt opp på en slik måte at det skal være enkelt for pliktsubjektene etter loven å finne sine plikter i forbindelse med arbeidet med forebyggende sikkerhet, og FD har bedt om tilbakemelding på om denne er hensiktsmessig.

Ny sikkerhetslov er delt opp etter fagområder slik også gjeldende lov er bygget opp. Forskriftenes inndeling avviker fra lovens struktur, hvilket kan oppleves lite brukervennlig. Samtidig er det en fordel for virksomhetene underlagt loven å kunne forholde seg til en enkelt forskrift i motsetning til dagens system der det er opptil fem forskrifter å forholde seg til.

Dersom dagens struktur beholdes bør det vurderes om tittelen på den såkalte myndighetsforskriften endres slik at det blir tydelig at den retter seg mot departementene og Nasjonal sikkerhetsmyndighet.

2. Myndighetsforskriften

2.1 Nasjonal responsfunksjon og nasjonalt varslingsystem for digital infrastruktur

NSM skal drive responsfunksjonen og varslingssystemet for digital infrastruktur (VDI). Departementet ber om en tilbakemelding på om NSM bør ha påleggskompetanse, og i så tilfelle hvilke rammer en slik kompetanse skal ha.

For å sikre et oppdatertsituasjonsbilde i cyber er det vesentlig at relevante aktører til tilknyttet VDI. Dette vil sikre evne til varsling og deteksjon. PST er derfor av den oppfatning at NSM bør ha kompetanse til å pålegge VDI-tilknytning der dette anses nødvendig.

3. Virksomhetsforskriften

3.1 Krav til kunnskap om trusselbildet

Ny lov og forslaget til forskrift legger opp til at virksomhetene selv må vurdere hva som er et forsvarlig sikkerhetsnivå og tilpasse sikringsnivået etter det. Virksomhetene må følgelig ha kunnskap om potensielle trusler mot egen virksomhet slik det er lagt til grunn i virksomhetsforskriftens § 2. NSM får en viktig koordineringsrolle, og det er vesentlig at denne funksjonen er på plass når loven trer i kraft for at virksomhetene skal kunne foreta gode vurderinger mht. hvilken sikkerhetstruende virksomhet deres verdier kan bli utsatt for.

3.2 Kommentarer og innspill til bestemmelsene

§ 16

PST mener ordlyden kan forenkles noe, samt at det ikke er hensiktsmessig å nevne ISO eller IEC-standarder spesifikt. PST foreslår derfor at ordlyden i første setning endres til:

«Evalueringen skal utføres i samsvar med standarder godkjent av Nasjonal sikkerhetsmyndighet eller et akkreditert laboratorium som er utpekt av Nasjonal sikkerhetsmyndighet.»

§ 17

Reglene for sikkerhetsgraderte anskaffelser skal sikre at leverandøren eller personell fra leverandøren oppfyller de samme kravene til sikkerhet som gjelder for den virksomheten eller personell hos virksomheten som gjennomfører anskaffelsen. Det presiseres i høringsnotatet at sikkerhetsloven med forskifter kun stiller krav til behandling av skjermingsverdig informasjon og beskyttelse av informasjonssystemer, objekter og infrastruktur som anses å være av sentral betydning for nasjonale sikkerhetsinteresser. PST mener at også andre forhold enn informasjonssystemer, objekter eller infrastruktur kan være relevante å beskytte, og foreslår derfor at ordlyden «eller andre særlige

sikkerhetsinteresser» legges til i første ledd. Dette kan eksempelvis være anskaffelse av materiell som i seg selv vurderes særlig senistivt.

Forskriften sier videre lite om gjennomføringen av sikkerhetsgraderte anskaffelser i praksis, hvilket har vært etterspurt i lang tid. Dette gjelder spesielt anskaffelser som ikke kan gjennomføres i tråd med anskaffelsesregelverket grunnet hensynet til nasjonale sikkerhetshensyn, men som på den andre siden ikke kvalifiserer for det strenge unntaket i EØS-avtalens artikkel 123. For enkelte anskaffelser kan sikkerhetshensyn tilsi at den ikke skal utlyses på ordinær måte etter anskaffelsesregelverket, men det er likevel ønskelig med en konkurranse mellom noen få selvutvalgte leverandører.

PST vil for øvrig legge til at veiledningsmateriell på området er svært kjærkomment og har vært etterspurt en tid allerede.

§§ 36, 37, 38 og 39

I forskriften legges det opp til å bytte ut dagens begrep «område» med «sone». PST mener dette er en lite hensiktsmessig endring idet det ikke innebærer noen praktisk betydning. Dagens begrepsbruk er godt innarbeidet, og PST kan ikke se at det er viktige argumenter for å endre dette.

Videre bør det vurderes om en tydelig merking med høyeste tillatte graderingsnivå er hensiktsmessig. På den ene siden vil det være tydelig for dem som skal oppholde seg i sonen hvilken informasjon som kan behandles der, men på den andre siden er en tydelig merking egnet til å rette uheldig oppmerksomhet mot sonen fra personell som ikke skal ha tilgang, f.eks. besøkende.

§ 44

Viser til merknad til §§ 36,37,38 og 39 vedr. merking av rom.

§ 56

PST ser positivt på at virksomheter kan pålegges VDI jf. ovenfor under punkt 2.1, men mener det er helt nødvendig at det åpnes for unntak for systemer som må holdes skjulte av operative hensyn hos offentlige myndigheter, f.eks. hos PST.

§ 61

PST mener ordlyden er egnet til å skape misforståelser mht. når utenlandske statsborgere kan autoriseres. PST mener første ledd bør endres til:

«Dersom utenlandske statsborgere som ikke innehar sikkerhetsklarering skal autoriseres for BEGRENSET, må autorisasjonsansvarlig innhente samtykke fra klareringsmyndigheten, jf. klareringsforskriften § 26.»

§ 62

Bruken av nødrettsbegrepet og henvisningen til straffeloven er etter PSTs syn problematisk fordi dette er et innarbeidet strafferettslig begrep. PST mener det er mer hensiktsmessig å formulere bestemmelsen på en slik måte at den blir mer intuitiv for brukeren av forskriften slik at vurderingstema fremgår direkte av forskriften og ikke indirekte via straffeloven. Videre bør det åpnes for at også beredskapsmessige hensyn kan gi grunnlag for nødautorisasjon.

PST foreslår at første ledd endres til:

«I en nødsituasjon kan en person autoriseres uten å ha nødvendig klarering dersom det er nødvendig for å ivareta nasjonale sikkerhetsinteresser fra en fare som ikke kan avverges på en annen måte. Videre kan en person nødautoriseres dersom beredskapsmessige hensyn tilsier det.»

§§ 70 og 71

I bestemmelsene fremstår det som at vurderingen av «andre hensyn» i dagens regelverk ikke er dekket. Ut fra lovens forarbeider må den skjønnsmessige vurderingen ift. leverandørens tilgang til objekt eller skjermingsverdig infrastruktur også inngå, selv om slik tilgang ikke gis fra leverandørens egne lokaler. Det kan eksempelvis tenkes at en leveranse omfatter både komponenter og andre tjenester til skjermingsverdig infrastruktur der omfanget av leveransen er av en slik art at leverandørklarering vurderes som nødvendig. Dette kan være ut fra en vurdering av avhengighetene til løsningene som leveres. Temaet bør ses i sammenheng med prinsippet om «tillit til leverandørkjeden», og dagens forslag til forskrift vurderes som begrensende ift. lovgivers intensjon. PST anbefaler at det åpnes for en slik tolkning i særlige tilfeller hvor en konkret risikovurdering begrunner at anvendelse av leverandørklarering er hensiktsmessig av hensynet til nasjonale sikkerhetsinteresser.

§ 72

PST mener det må vurderes hvorvidt bestemmelsen skal gjelde også dersom leverandøren driver sin virksomhet fra en annen stats jurisdiksjon og leverandørens personell er utenlandske statsborgere.

§ 75

Bestemmelsens andre ledd pålegger klareringsmyndigheten å be om kontroll av utenlandsk leverandør hos respektive stats myndigheter. PST mener dette kommer i konflikt med bestemmelsen i ny sikkerhetslovs § 9-2, andre punktum, hvor det fremgår at sikkerhetsmyndigheten skal godkjenne leverandøren før det inngås sikkerhetsavtale. Bestemmelsen i § 9-2 virker fornuftig i lys av at sikkerhetsmyndigheten må ha oversikt over hvilke utenlandske leverandører som tidligere er kontrollert, for å unngå at flere klareringsmyndigheter anmoder om kontroll av samme virksomhet. I klareringsforskriften § 29 fremgår det at NSM er klareringsmyndighet for norske leverandører. I høringsnotatets pkt 4.6.5 ber departementet om høringsinstansenes syn på hvem som bør være klareringsmyndighet for leverandørklarering. PST mener at hensynet til utenlandske leverandører tilsier at dette må være NSM, da det kun er den nasjonale sikkerhetsmyndigheten som kan anmode tilsvarende myndigheter i andre stater om

kontrolltiltak for den statens rettssubjekter. Sikkerhetsmyndigheten er dessuten utpekt som nasjonal fagmyndighet overfor andre land, jf ny sikkerhetslovs § 2-2, tredje ledd, og skal således forvalte internasjonale avtaler (NATO, EU, MISWG) på feltet på vegne av Norge. Det fremgår videre av høringsnotatets pkt 4.6.3 at NSM er ansvarlig for å anmode myndigheter i annen stat om klarering av personell som inngår i en sikkerhetsgradert anskaffelse. Dette mener PST medfører at NSM er best egnet til å være klareringsmyndighet for leverandørklareringer.

§ 76

«Klareringsmyndigheten» endres til «Sikkerhetsmyndigheten» jf. kommentaren til § 75.

4. Klareringsforskriften

PST redegjør nedenfor nærmere for forslaget til bestemmelser om adgangsklarering og klarering av utenlandske statsborgere, deretter følger konkrete innspill til de foreslåtte bestemmelsene.

4.1 Utlevering fra PSTs registre for personkontrollformål

Ved avgjørelse av en persons sikkerhetsmessige skikkethet er opplysninger fra PSTs registre relevante. I forbindelse med personkontroll skal det derfor innhentes opplysninger fra PSTs registre, jf. klareringsforskriftens § 9. I § 13 slås det fast at bruken av disse opplysningene skal reguleres nærmere i en avtale mellom PST og NSM, samt at Justis- og beredskapsdepartementet skal avgjøre eventuell uenighet om bruken.

Politiregisterloven og politiregisterforskriften regulerer PSTs behandling av opplysninger, herunder også utlevering. Felles for all behandling, herunder også utlevering, er at det skal foretas en nødvendighetsvurdering i hvert enkelt tilfelle jf. forskriften §§ 4-1 og 4-2. Dette kravet gjør seg gjeldende også ved utlevering til personkontrollformål. Som utgangspunkt er det taushetsplikt etter politiregisterlovens § 23, men denne er ikke til hinder for deling med NSM til personkontrollformål jf. forskriftens § 9-6. Formålene med behandlingen av opplysninger for sikkerhetsklarering og i PSTs forebyggende virksomhet er i stor grad overlappende, og for det største antallet henvendelser vil det ikke være problematisk å dele informasjon til dette formålet.

For enkelte typer opplysninger gjør det seg gjeldende særlige begrensninger i adgangen til å utlevere. Tvangsmiddelopplysninger kan f.eks ikke utleveres til personkontrollformål, jf. politiloven § 17 f og straffeprosessloven § 216 i. Videre kan ikke opplysninger fra samarbeidende tjenester utleveres med mindre avgivende myndighet eller tjeneste samtykker til dette jf. politiregisterforskriften § 21-7. PST vil for hvert enkelt tilfelle måtte vurdere hvorvidt det skal rettes en henvendelse til den samarbeidende tjenesten. Flere momenter vil være relevant, men det må legges til grunn at PST ikke vil rette en slik henvendelse til en samarbeidende tjeneste dersom det kan medføre at tjenesten på sikt mister tilgang til informasjon som er vesentlig for at PST skal løse eget samfunnsoppdrag. Det vises i den forbindelse til at samarbeid med andre lands tjenester er basert på tillit, og at Norge er en liten nasjon i denne sammenhengen.

Utover dette er det særlige hensyn som gjør seg gjeldende for PSTs deling av opplysninger. I motsetning til de fleste andre registrene som er relevante for personkontroll er opplysninger fra etterretningsregisteret ikke verifiserte. Å verifisere opplysninger er noe av hensikten og målet med etterretningsarbeidet. Generelt vil det derfor kunne knytte seg stor usikkerhet til opplysningene som utleveres fra et etterretningsregister. PST vil ikke kunne iverksette ytterligere innhenting eller gjøre andre tiltak for å forsøke å verifisere opplysninger som utleveres til personkontrollformål, dette ville i realiteten bety at PSTs innhenting ble styrt av henvendelser om personkontroll og ikke det til enhver tid gjeldende trusselbildet.

Videre kan ikke PST utlevere alle opplysninger som utgjør bakgrunnen for at en person er registrert i etterretningsregisteret. Det kan utgjøre et meget stort antall dokumenter samt opplysninger om andre personer i samme miljø. PST mener derfor at det må presiseres hvilke opplysninger fra registeret som er relevant for klareringsmyndigheten.

Videre mener PST at hensynet til PSTs operative virksomhet og behov for kildevern ikke er nødvendig ivaretatt i dagens regelverk, og heller ikke vil være tilstrekkelig ivaretatt av forslaget i § 13. Identiteten til PSTs kilder er særlig sensitiv informasjon som er underlagt et helt spesielt vern. Dersom kilders identitet gjøres kjent vil dette potensielt kunne få katastrofale følger for den det gjelder hvis informasjonen kommer på avveie. Videre ser PST at rekruttering av nye kilder kan bli vanskelig dersom ikke tjenesten kan garantere for at identiteten holdes skjult. For PSTs forebyggende virksomhet vil det kunne få avgjørende betydning. På bakgrunn av dette er det svært få som har tilgang til informasjon om PSTs kilder.

Operative hensyn kan videre tilsi at informasjon ikke bør utleveres, f.eks. opplysninger som er egnet til å avsløre noe om PSTs kapasiteter dersom det utleveres. Dette kan få uheldige konsekvenser på sikt ved at tjenestens informasjonstilfang begrenses.

PST mener på bakgrunn av dette at det må gjøres unntak fra kravet om utlevering for opplysninger som kan ha betydning for tjenestens operative virksomhet og behov for kildevern. Dersom dette er opplysninger som skal utleveres for personkontrollformål mener PST at det må utredes nærmere, samt at det må foretas en risikovurdering der det også tas hensyn til hvilke skadefølger spredning av denne typen informasjon kan få. Det presiseres at tjenesten har full tillitt til at klareringsmyndighetenes behandling av gradert informasjon vil følge sikkerhetslovens krav. Dette er imidlertid opplysninger av meget sensitiv karakter som har betydning for tjenestens evne til å utføre oppgavene etter politiloven på en effektiv måte.

Det understrekes at dette vil gjelde et lite antall saker.

PST foreslår på bakgrunn av dette at følgende setning inntas i § 9 siste ledd:

«Ved utlevering fra PSTs register skal det tas hensyn til tjenestens operative virksomhet og behov for kildevern.» Rammene for hvordan utlevering praktisk skal skje foreslås fastsatt i samarbeidsavtalen med NSM.

For ytterligere kommentarer til § 9, se nedenfor.

4.2 Adgangsklarering

Ny sikkerhetslov slår i § 8-3 fast at departementene kan fatte vedtak om krav til adgangsklarering for adgang til hele eller deler av skjermingsverdige objekter eller infrastruktur innen sitt myndighetsområde. Adgangsklarering skal være mindre

omfattende enn en sikkerhetsklarering. I forslaget foreslås det å innføre to typer adgangsklarering: adgangsklarering og utvidet adgangsklarering. Det er ulike trusselscenarier som gjør seg gjeldende for ulike virksomheter, for noen virksomheter er det terrortrusselen som gjør seg gjeldende, mens trusselen fra fremmede staters etterretningstjenester er mer relevant for andre virksomheter. Det er lagt til grunn at ulike registre er relevante i personkontrollen for de to ulike scenariene.

PST stiller spørsmål ved om utvalget av registre er hensiktsmessig. I dag er det svært mange klareringssaker der den omspurtes økonomiske situasjon er tema. Økonomiske forhold kan representere en sårbarhet som kan utnyttes av både statlige og ikke statlige aktører. At kommeriselle registre og Brønnøysundregistrene utelates er dermed svært uheldig.

Personkontroll av nærstående er foreslått tillatt ved utvidet personkontroll ved adgang til objekt klassifisert som MEGET KRITISK. Forhold og sårbarheter hos nærstående er ofte et vurderingstema i klareringssammenheng, og det gjør seg gjeldende også med tanke på terrortrusselen. Kontroll av nærstående bør dermed også tillates for ordinær adgangsklarering.

Personkontroll av nærstående er også foreslått tillatt dersom «det foreligger opplysninger som gir grunn til å anta at disse kan påvirke pålitelighet, lojalitet eller dømmekraft til den som klareres». PST mener at klareringsmyndigheten i de fleste tilfeller ikke vil ha kjennskap til slike opplysninger med mindre det foretas en personkontroll av nærstående. Alternativet er at den omspurte selv opplyser om forholdene, men det er grunn til å frykte at den enkelte som skal klareres ikke selv vil være i stand til å vurdere dette objektivt for sin egen og sine nærståendes del.

PST mener videre at det fortsatt er uklart når systemet for adgangsklarering skal benyttes. I høringssvaret til NOU 2016:19 støttet PST forslaget om å innføre adgangsklarering, men presiserte at adgang til såkalt rød sone ved norske lufthavner vil måtte omfattes for at systemet med adgangsklarering skal være et nyttig verktøy. Det er fortsatt uklart hvorvidt dette behovet vil dekkes opp med de nye reglene.

Det stilles også spørsmålstegn ved om innføringen av adgangsklarering som nye kategorier kan være egnet til å skape uklarheter opp mot personell som innehar en tradisjonell sikkerhetsklarering. Erfaringer fra øvelser og skarpe hendelser peker på at evnen til samvirke og etablering av felles situasjonsbilde på tvers av sektorer er krevende. Dersom personell er klarert for adgang, men ikke for å kunne motta informasjon, vurderes løsningen å ikke avhjelpe slike utfordringer.

4.3 Kommentarer og innspill til bestemmelsene

§ 1

PST mener det bør være krav om at personell hos klareringsmyndighetene må inneha kun norsk statsborgerskap. Dagens regelverk stiller krav om dette, og PST kan ikke se at det er gjort noen risikovurdering av å fjerne dette kravet. Dette må ses i sammenheng med at det legges opp til en oppmykning mht. klarering av utenlandske statsborgere.

§ 2

PST tolker bestemmelsen dithen at også kjæresteforhold omfattes av »annen nær tilknytning» i første ledd. §§ 6 og 7 må formuleres på en slik måte at den ikke begrenser adgangen til å spørre om denne typen relasjoner. En kjæreste kan f.eks. i enkelte tilfeller ha betydning for den omspurtes sikkerhetsmessige skikkethet til tross for at de ikke bor sammen.

§ 4

Autorisasjonsansvarlig i virksomheter som er underlagt sikkerhetsloven kan be om klarering av personell. Virksomheter over en viss størrelse vil operere med flere autorisasjonsansvarlige, og det stilles spørsmål ved om det er en hensiktsmessig ordlyd. For å sikre den daglige sikkerhetsmessige ledelsen i virksomheten bør det være en som kjenner den sikkerhetsklarerte som er vedkommendes autorisasjonsansvarlige. PST foreslår at det presiseres at en virksomhet skal ha en samordnet anmodende myndighet på vegne av hele virksomheten.

§ 5

Det foreslås at klareringsmyndigheten skal kontrollere at forespørselen om sikkerhetsklarering er tilstrekkelig begrunnet og dokumentert. PST mener det må presiseres at det er virksomheten selv som har ansvar for at kravet er reelt. Bruken av begrepet «kontrollere» er uheldig fordi det kan forstås som at det skal foretas en grundigere sjekk av bakgrunnen for anmodningen.

PST foreslår at ordlyden endres til at klareringsmyndigheten skal «påse» at virksomheten har lagt ved begrunnelse og dokumentasjon for behovet.

§ 6

I andre ledd er det foreslått at dersom det foreligger opplysninger som tilsier at andre nærstående enn dem som er listet opp i første ledd kan påvirke den omspurtes pålitelighet, lojalitet og sunne dømmekraft kan disse også inngå i personkontrollen. Hvorvidt det skal innhentes personkontrollopplysninger i disse tilfellene beror på en konkret helhetsvurdering.

Stor grad av sosial kontroll eller andre kulturelle forhold som tilsier at lojaliteten til familie, venner eller et gjengmiljø alltid har forrang er eksempler på at det er et behov for en slik bestemmelse. Tjenesten vil imidlertid understreke at dette vil kreve svært gode veiledninger fra fagmyndigheten på området, og det krever betydelig grad av kunnskap hos klareringsmyndigheten på flere ulike felt.

§ 7

Bestemmelsen lister opp krav til egenopplysninger ved sikkerhetsklarering. Departementet ønsker tilbakemelding på hvordan plikten til å gi egenopplysninger skal reguleres.

PSTs syn på dette er at forskriften må utformes slik at den åpner for endringer ved behov. Hvilke forhold som er relevant for en sikkerhetsklarering vil kunne endre seg over tid, og da er det lite hensiktsmessig med en uttømmende liste i forskriften.

Dersom det i forskriften skal listes opp hvilke forhold det skal opplyses om er det viktig at den enkelte ikke blir overlatt til å vurdere relevansen av opplysningene selv. F.eks. er det uheldig at den som sikkerhetsklareres kun plikter å opplyse om «særlig tilknytning» til andre stater. Det er en viss risiko for at enkelte ikke opplyser om tilknytning fordi de selv har vurdert at den ikke utgjør en «særlig tilknytning». Vurderingen hvorvidt tilknytning er relevant bør tilligge klareringsmyndigheten å avgjøre, og det bør derfor ikke oppfordres til at den enkelte gjør egne vurderinger.

§ 8

PST mener at opplysninger om statsborgerskap også må inngå i kravet til egenopplysninger for adgangsklarering. Dette er sentralt for at klareringsmyndigheten skal kunne oppfylle plikten til innmelding til PST etter loven § 8-12.

§ 9

PST mener at det i forskriften bør gis en slik ordlyd at den ikke begrenser hvilke registre som er relevante. Det kan tenkes at det i fremtiden vil eksistere registre det er ønskelig å utføre søk i som ikke finnes per i dag. For å sikre at klareringsmyndigheten i fremtiden har de opplysningene som er relevante for personkontroll bør det inntas en formulering som sikrer dette.

Etter dagens forskrift om personellsikkerhet § 3-4 kan NSM eller klareringsmyndigheten også innhente uttalelser eller kreve å få utlevert opplysninger som er omfattet av sikkerhetsloven § 21 fra andre kilder enn registrene som listes opp, og denne muligheten er ikke inntatt i forslaget. PST mener at dagens løsning må videreføres slik at klareringsmyndigheten kan innhente opplysninger utover registeropplysningene, f.eks. opplysninger fra åpne kilder. PST mener videre at det bør inntas en mulighet for å innhente opplysninger fra private innkassoselskaper.

§ 11

Forskriften ser ut til å legge opp til at det skal innhentes personkontrollopplysninger fra andre stater på samtlige nærstående som inngår i personkontrollen. Det stilles spørsmål ved hvorvidt dette er hensiktsmessig.

PST gjennomfører per i dag utenlandskontrollen på vegne av NSM, og ser at ordningen er svært ressurskrevende allerede i dag. Det er få treff, og de tilbakemeldingene PST får gjelder i hovedsak den omspurte selv eller vedkommendes ektefelle. Fleder stater opplyser til PST at de ikke har hjemmel til å utlevere opplysningene som etterspørres. Det bør derfor vurderes hvorvidt det er hensiktsmessig å innhente opplysninger på samtlige nærstående.

§ 14

I bestemmelsens fjerde ledd foreslår PST å stryke annen setning. Bakgrunnen er at henvisning til eksemplene kan forstås som at manglende personhistorikk som følge av disse kan bli tolket til å ikke ha relevans i vurderingen. PST mener det er mer hensiktsmessig at eksemplene gis i veiledning til forskriften slik at vurderingstema kan utdypes nærmere.

§ 17

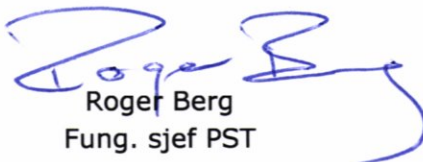
Innføring av det nye begrepet «klareringsintervju» synes uheldig av flere årsaker. For det første brukes fortsatt begrepet «sikkerhetssamtale» i loven § 8-4. Å bruke et annet begrep om det samme i forskriften er egnet til å skape usikkerhet hos den enkelte som skal sikkerhetsklareres.

Videre mener PST at betegnelsen «klareringsintervju» ikke gjenspeiler innholdet i en slik samtale. Samtalen er ment å skulle ha fokus på den enkeltes sikkerhetsforståelse, og med metodikken som benyttes i dag er det ikke en klassisk intervjusituasjon slik det nye begrepet kan gi inntrykk av.

Videre mener PST at bestemmelsens annet ledd må tas ut. Formålet med det som i dag kalles sikkerhetssamtale går videre enn å «innhente opplysninger om forholdende i § 8-4 fjerde ledd». Hensikten med å snakke med den omspurte er ikke avgrenset til innhenting av opplysninger, men er egnet til å belyse den omspurtes sikkerhetsmessige skikkethet gjennom å lytte til vedkommendes refleksjoner rundt eventuelle sårbarheter, herunder om vedkommende i det hele tatt er kjent med sårbarhetene som er avdekket gjennom personkontrollen. PST foreslår at annet ledd gis følgende ordlyd: «Formålet med sikkerhetssamtalen er å belyse den sikkerhetsmessige skikketheten til personen som vurderes klarert.»

§ 18

PST bemerker at bruk av vilkår vil kreve god veiledning fra fagmyndigheten for å sikre at det settes hensiktsmessige vilkår. Oppfølging av at vilkår etterleves og oppfylles krever tett oppfølging av den klarertes autorisasjonsansvarlige.

Roger Berg
Fung. sjef PST